

Zarządzenie Nr *113* /2014
Burmistrza Miasta i Gminy Chorzele
z dnia 10 września 2014 r.

w sprawie zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji

Na podstawie przepisów art. 26 - 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.) zarządzam, co następuje:

§1

Zatwierdzam instrukcję inwentaryzacyjną stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia, regulującą podstawowe zasady przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w Urzędzie Miasta i Gminy.

§2

1. Postanawiam o przeprowadzeniu inwentaryzacji okresowej w następujących terminach:

- a) środków trwałych i pozostałych środków trwałych - raz na 4 lata,
- b) materiałów - raz na 2 lata,
- c) pozostałych składników majątku - 1 raz w roku.

§3

Powołuję na stałe przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej Pana Andrzeja Kowalewskiego – Sekretarza Miasta i Gminy Chorzele.

§4

Wykonanie zarządzenia powierza się Skarbnikowi Miasta i Gminy Chorzele.

§5

Traci moc Zarządzenie wewnętrzne Nr 39/2005 Burmistrza Miasta i Gminy Chorzele z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji.

§6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

mgr Beata Szczepankowska

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr 113/2014
Burmistrza Miasta i Gminy
Chorzele
z dnia 10 września 2014 r.

INSTRUKCJA INWENTARYZACYJNA
z dnia 10 września 2014 r.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1

Instrukcja inwentaryzacyjna została opracowana na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U z 2013 r. poz. 330 ze zm.).

§2

Podstawowym celem instrukcji inwentaryzacyjnej jest określenie zasad, trybu i metod przeprowadzania inwentaryzacji aktywów i pasywów jednostki.

POJĘCIE I CEL INWENTARYZACJI

§3

Inwentaryzacja to ogół czynności mających na celu okresowe ustalenie lub sprawdzenie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów jednostki.

§4

Celem inwentaryzacji jest ustalenie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów i na tej podstawie:

1. doprowadzenie danych wynikających z ksiąg rachunkowych do zgodności ze stanem rzeczywistym,
2. rozliczenie osób materialnie odpowiedzialnych za powierzone im mienie,
3. dokonanie oceny gospodarczej przydatności składników majątku jednostki,
4. przeciwdziałanie nieprawidłowościom w gospodarowaniu majątkiem jednostki.

ZAKRES INWENTARYZACJI

§5

Inwentaryzacją obejmuje się:

1. aktywa i pasywa znajdujące się w ewidencji bilansowej lub które powinny być w niej ujęte,
2. składniki majątkowe ujęte wyłącznie w ewidencji ilościowej,
3. obce składniki majątkowe.

RODZAJE INWENTARYZACJI

§6

Inwentaryzacja może być przeprowadzona w formie inwentaryzacji okresowej lub inwentaryzacji doraźnej.

§7

1. Inwentaryzację okresową przeprowadza się zgodnie z planem inwentaryzacji, uwzględniającym terminy i częstotliwość inwentaryzacji określoną w ustawie o rachunkowości.
2. Plan inwentaryzacji okresowej opracowuje główny księgowy jednostki. Zatwierdzony przez Burmistrza plan inwentaryzacji okresowej stanowi dokument poufny, zabezpieczony przed dostępem osób nieupoważnionych.
3. W przypadku inwentaryzacji okresowej - rocznej opracowuje się szczegółowe harmonogramy spisu z natury.

§8

1. Inwentaryzację doraźną przeprowadza się w przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniającej jej przeprowadzenie, tj. zmiany osoby materialnie odpowiedzialnej, zaistnienia zdarzeń losowych *np. pożar, powódź, kradzież*, zmiany formy własności oraz w wyniku zarządzenia pracowników kontroli skarbowej i podatkowej.
2. Polecenie przeprowadzenia inwentaryzacji doraźnej wydaje Burmistrz Miasta i Gminy.

SPOSOBY (METODY) INWENTARYZACJI

§9

1. Inwentaryzacje przeprowadza się w drodze:
  - 1) spisu z natury,
  - 2) uzyskania od kontrahentów i banków pisemnych potwierdzeń prawidłowości wykazanych sald (uzgadnianie sald),
  - 3) porównanie danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości składników majątku (weryfikacja sald).
2. Poszczególnym składnikom majątku przyporządkowana jest ściśle określona metoda inwentaryzacji.

§10

1. W drodze spisu z natury przeprowadza się inwentaryzację:
  - 1) środków pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych,
  - 2) akcji, obligacji, bonów i innych papierów wartościowych,
  - 3) rzeczowych składników majątku obrotowego: materiałów w toku,
  - 4) środków trwałych, z wyjątkiem gruntów i trudno dostępnych ogładowi środków trwałych,
  - 5) maszyn i urządzeń objętych inwentaryzacją rozpoczętą.

2. Spisem z natury należy również objąć znajdujące się w jednostce składniki majątkowe ujęte wyłącznie w ewidencji ilościowej oraz będące własnością innych jednostek.
3. Inwentaryzacja w drodze spisu z natury polega na:
  - 1) ustaleniu rzeczywistej ilości poszczególnych składników majątku poprzez ich przeliczenie, zważenie, zmierzenie oraz ujęcie ustalone ilości w arkusz spisu z natury,
  - 2) wycenie spisanych ilości,
  - 3) porównaniu wartości wycenionego spisu z danymi z ksiąg rachunkowych,
  - 4) ustaleniu ewentualnych różnic inwentaryzacyjnych i wyjaśnieniu przyczyn ich powstania oraz postawieniu wniosków co do sposobu ich rozliczenia,
  - 5) ujęciu różnic inwentaryzacyjnych i ich rozliczeniu w księgach rachunkowych.

§11

Metodą uzgodnienia sald inwentaryzuje się: środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych, pożyczki i kredyty, należności i zobowiązania, z wyjątkiem należności spornych i wątpliwych, należności wobec pracowników i z tytułów publiczno-prawnych, powierzone kontrahentom własne składniki majątkowe.

§12

Drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości składników majątku przeprowadza się inwentaryzację: gruntów i środków trwałych trudno dostępnych oglądowi, wartości niematerialnych i prawnych, należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań z pracownikami, należności i zobowiązań publiczno - prawnych, rozliczeń między okresowych kosztów, funduszy i kapitałów, rezerw i przychodów przyszłych okresów, innych aktywów i pasywów nie podlegających spisowi z natury i uzgodnieniu sald.

INWENTRYZACJA W DRODZE SPISU Z NATURY

Komisja inwentaryzacyjna

§13

1. W celu sprawnego, terminowego i prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji powołuje się komisję inwentaryzacyjną w składzie minimum 3 osób.
2. Powołanie komisji inwentaryzacyjnej następuje na wniosek głównego księgowego jednostki na podstawie zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy.
3. Na wniosek głównego księgowego Burmistrz powołuje również przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej spośród pracowników na stanowisku kierowniczym.
4. Do komisji inwentaryzacyjnej nie mogą być powołane: osoby materialnie odpowiedzialne za inwentaryzowane składniki, główny księgowy, osoby prowadzące ewidencję księgową inwentaryzowanych składników.

5. Do obowiązków komisji inwentaryzacyjnej należy w szczególności:
- 1) powoływanie zespołów spisowych,
  - 2) dokonywanie podziału terenu jednostki na rejony i pola spisowe,
  - 3) spowodowanie uporządkowania pomieszczeń przed spisem z natury,
  - 4) przeszkolenie osób biorących udział w spisie z natury,
  - 5) przygotowanie dokumentacji przebiegu i rozliczenie inwentaryzacji,
  - 6) gospodarowanie arkuszami spisu z natury,
  - 7) kontrola przebiegu spisu z natury,
  - 8) ustalenie przyczyn powstania różnic inwentaryzacyjnych i przedkładanie wniosków w sprawie ich rozliczenia,
  - 9) sporządzanie sprawozdań z przebiegu inwentaryzacji.

Zespoły spisowe

§14

1. Zespoły spisowe powołuje Burmistrz jednostki na wniosek przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej.
2. Powołanie zespołów spisowych powinno nastąpić nie później niż 14 dni przed wyznaczoną datą spisu z natury.
3. W skład zespołu spisowego nie może być powołana osoba:
  - 1) materialnie odpowiedzialna za stan objętych spisem z natury składników majątki,
  - 2) prowadząca ewidencję księgową składników majątkowych podlegających spisowi z natury,
  - 3) nie zapewniająca bezstronności spisu.
4. Do obowiązków zespołu spisowego należy w szczególności:
  - 1) zapoznanie się z obowiązującą w jednostce instrukcją inwentaryzacyjną oraz udział w szkoleniu przed inwentaryzacyjnym,
  - 2) pobranie przed rozpoczęciem spisu arkuszy spisu z natury,
  - 3) pobranie do osób materialnie odpowiedzialnych oświadczeń wstępnych i końcowych,
  - 4) przeprowadzenie spisu z natury w określonym terminie i na wyznaczonym polu spisowym,
  - 5) ustalenie rzeczywistej ilości poszczególnych składników majątku poprzez ich przeliczenie, zważenie, zmierzenie oraz ujęcie ustalonej ilości w arkuszu spisu z natury,
  - 6) terminowe przekazanie wypełnionych arkuszy spisu z natury przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej oraz wszelkich informacji o stwierdzonych w toku czynności spisowych nieprawidłowościach, zwłaszcza w zakresie gospodarki składnikami majątku i zabezpieczenia ich przed zniszczeniem lub zagarnięciem.

Przebieg spisu z natury

§ 15

Spis z natury przeprowadza się w obecności osoby materialnie odpowiedzialnej za składniki majątku objęte spisem lub innej osoby przez nią pisemnie upoważnionej.

§ 16

1. Zespół spisowy przed rozpoczęciem spisu z natury:
  - 1) pobiera od osoby materialnie odpowiedzialnej za inwentaryzowane składniki majątku pisemne oświadczenie o ujęciu w ewidencji wszystkich dowodów przychodu i rozchodu oraz o uzgodnieniu stanu ewidencji z ewidencją księgową,
  - 2) sprawdza stan zabezpieczenia spisywanych składników majątkowych przed niekontrolowanym ruchem osób nie związanych z czynnościami spisowymi,
  - 3) sprawdza aktualność legalizacji przyrządów i narzędzi pomiarowych oraz sprawność ich działania.

§ 17

1. Rzeczywistą ilość spisywanych z natury składników majątku ustala zespół spisowy przez przeliczenie, zważenie lub zmierzenie.
2. Przeliczenie składników majątku polega na fizycznym ustaleniu ich ilości w sztukach lub jej wielokrotnościach np. 1000 szt., egzemplarzach, arkuszach, kompletach itp.
3. Przeważenie składników majątku polega na ich fizycznym położeniu (załadowaniu) na wagę i odczytaniu jej wskaźnika w miligramach, gramach, dekagramach, kilogramach; tonach, itp.
4. Zmierzenie składników polega na przyłożeniu przyrządu mierniczego do spisywanego składnika majątkowego i odczytaniu jego wskazania w metrach, litrach, kilometrach itp.
5. Jeżeli nie ma możliwości zważenia ilości rzeczowych składników majątku trudnych do dokładnego zmierzenia, znajdujących się w zbiornikach, pryzmach i zwałach ich ilość ustala się na podstawie obliczeń technicznych lub szacunków.
6. Obliczenia techniczne lub szacunki powinny być uwidocznione na arkuszach (karcie) spisowych lub specjalnym załączniku do arkusza spisu.

§ 18

1. Znajdujące się na określonym polu spisowym składniki majątku objęte spisem z natury nie powinny być wydawane lub przyjmowane do czasu zakończenia spisu.
2. W wyjątkowych sytuacjach zespół spisowy może wyrazić zgodę na wydanie lub przyjęcie określonego składnika majątku, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia normalnej działalności jednostki.
3. Wydanie lub przyjęcie składnika majątku w tym przypadku powinno nastąpić na specjalnie oznaczonych dowodach magazynowych umożliwiających odpowiednie ich ujęcie w księgach rachunkowych.

§19

1. Bezpośrednio po ustaleniu rzeczywistej ilości składnika majątku zespół spisowy dokonuje wpisu do arkusza (karty) spisu w sposób umożliwiający osobie materialnie odpowiedzialnej sprawdzenie prawidłowości wpisu.
2. Zespół spisowy powinien wypełniać arkusze (karty) spisu w sposób umożliwiający podział ujętych w nich składników majątku według miejsc przechowywania i według osób materialnie odpowiedzialnych, a także wyodrębnienie składników własnych i obcych z dalszym ich podziałem na pełnowartościowe i nie pełnowartościowe.
3. Arkusz spisu z natury, na których ujęto wynik spisu powinien zawierać co najmniej:
  - 1) nazwę jednostki (nadruk lub odciski stempla zawierającego nazwę jednostki
  - 2) numer kolejny arkusza (karty) spisu oraz oznaczenie umożliwiające ich zmianę np. podpis przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej
  - 3) określenie metody inwentaryzacji (np. pełna inwentaryzacja okresowa, pełna inwentaryzacja ciągła, wrywkowa inwentaryzacja okresowa lub ciągła),
  - 4) nazwę lub numer pola spisowego,
  - 5) datę rozpoczęcia i zakończenia spisu, a jeżeli jest to niezbędne dla rozliczenia osób materialnie odpowiedzialnych za spisowy składnik, również godziny,
  - 6) termin przeprowadzania spisu, jeżeli różni się od spisu z natury,
  - 7) imię i nazwisko oraz podpisy:
    - a) osoby materialnie odpowiedzialnej,
    - b) członków zespołu spisowego,
    - c) osób uczestniczących w spisie np. biegłego rewidenta,
  - 8) numer kolejny pozycji arkusza spisu,
  - 9) szczegółowe określenie składnika majątku, w tym także symbol identyfikujący np. numer inwentarzowy, symbol kodu towarowo-materiałowego, numer zlecenia produkcyjnego,
  - 10) jednostkę miary,
  - 11) ilość stwierdzoną w czasie spisu z natury,
  - 12) cenę za jednostkę miary i wartość wynikającą z przemnożenia ilości składnika majątku stwierdzonej w czasie spisu z natury przez cenę jednostkową,

§20

1. Wynik spisu ujmuje się w arkuszu spisu w sposób trwały długopisem, cienkopisem, pismem maszynowym.
2. W arkuszach spisu z natury niedopuszczalne jest
  - 1) pozostawianie niewypełnionych wierszy,
  - 2) korygowanie błędnych zapisów przez zamazywanie, wycieranie lub inne przerabianie dokonanych zapisów.
3. Poprawianie błędnego zapisu polega na skreśleniu zapisu nieprawidłowego w taki sposób, żeby pierwotna treść była czytelna i wpisaniu poprawnego zapisu. Przy każdym poprawionym zapisie powinien być zamieszczony podpis członka zespołu spisowego i osoby materialnie odpowiedzialnej.

§ 21

1. Dla zapewnienia rzetelności i prawidłowości spisu z natury przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej lub osoba przez niego wyznaczona dokonuje wrywkowej kontroli spisu.
2. W toku kontroli należy zbadać, czy zespoły spisowe działają zgodnie z obowiązującymi przepisami i ustaleniami, a zwłaszcza czy została zapewniona kompletność spisu z natury oraz czy prawidłowo zostały wypełnione arkusze spisu z natury.
3. Kontrolujący zobowiązany jest do umieszczenia na arkuszach spisu adnotacji (podpisu) przy skontrolowanych pozycjach.

§ 22

1. Po zakończeniu spisu z natury i dokonaniu ostatniego zapisu w arkuszach spisu z natury zespół spisowy powinien zamieścić na tym arkuszu adnotację o następującej treści " *Spis zakończono na pozycji* " .
2. Prawidłowo wypełnione arkusze spisu z natury podpisują członkowie zespołu spisowego, osoba materialnie odpowiedzialna oraz inne osoby uczestniczące w spisie.
3. Zespół spisowy po zakończeniu czynności spisowych:
  - 1) pobiera od osoby materialnie odpowiedzialnej oświadczenie końcowe co do przebiegu dokonanego spisu z natury i zawierające stwierdzenie, czy wnosi ona lub nie wnosi zastrzeżenia do przeprowadzonego spisu z natury,
  - 2) sporządza pisemne sprawozdanie z przebiegu spisu z natury,
  - 3) przekazuje wszystkie arkusze spisu z natury zarówno te wypełnione, jak i niewykorzystane a także anulowane wraz z dokumentami wymienionymi w pkt 1-2 przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej.

§ 23

Przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej po zgromadzeniu wszystkich wypełnionych arkuszy spisu z natury i sprawdzeniu ich kompletności przekazuje je do działu księgowości w celu dokonania ich wyceny i ustaleniu ewentualnych różnic inwentaryzacyjnych.

Wycena spisu z natury i ustalenie różnic inwentaryzacyjnych

§ 24

1. Po otrzymaniu arkuszy spisu z natury dział księgowości dokonuje wyceny spisanych składników majątku oraz porównania ilości i wartości poszczególnych składników majątku ustalonych w toku spisu z natury z ilością i wartością tych składników wynikającą z ewidencji księgowej.
2. Przy wycenie spisanych składników majątku stosuje się zasady określone w ustawie o rachunkowości.
3. Jeżeli stan rzeczywisty ustalony w drodze spisu z natury jest niższy od stanu ewidencyjnego wynikającego z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych powstaje niedobór, w sytuacji odwrotnej powstaje nadwyżka.

4. Różnice inwentaryzacyjne ujmuje się w "Zestawieniu różnic inwentaryzacyjnych".
5. Różnice inwentaryzacyjne należy ująć w zestawieniu różnic sporządzonych w sposób umożliwiający:
  - 1) ustalenie łącznej sumy różnic inwentaryzacyjnych z podziałem według poszczególnych kont syntetycznych przewidzianych w planie kont oraz według osób materialnie odpowiedzialnych,
  - 2) powiązanie poszczególnych pozycji z pozycjami arkuszy spisu z natury.

Weryfikacja różnic inwentaryzacyjnych

§ 25

1. Wyniki wyceny i rozliczenia spisu z natury w formie zestawień różnic inwentaryzacyjnych przekazywane są przez głównego księgowego przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej.
2. W celu ustalenia przyczyn powstania różnic inwentaryzacyjnych przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej przeprowadza postępowanie weryfikacyjne.
3. W trakcie prac weryfikacyjnych komisja inwentaryzacyjna ma prawo żądać od osoby materialnie odpowiedzialnej złożenia pisemnych wyjaśnień dotyczących przyczyn powstania różnic inwentaryzacyjnych.
4. Komisja inwentaryzacyjna przy weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych może korzystać z pomocy rzeczoznawców z danej dziedziny, specjalistów jednostki oraz głównego księgowego.
5. Rezultatem zakończonego postępowania weryfikacyjnego powinien być protokół, w którym komisja inwentaryzacyjna przedstawia umotywowane wnioski co do sposobu rozliczenia niedoborów i nadwyżek inwentaryzacyjnych.
6. Zaopiniowany przez głównego księgowego protokół weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych podlega zatwierdzeniu przez Burmistrza.

Rozliczenie spisu z natury w księgach rachunkowych

§ 26

1. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na których przypadł termin inwentaryzacji.
2. Rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych w księgach rachunkowych następuje na podstawie zatwierdzonego przez Burmistrza protokołu weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych.

INWENTARYZACJA W DRODZE UZGODNIENIA SALD

§ 27

1. W drodze uzgodnienia sald inwentaryzuje się aktywa i pasywa wymienione w § 11 instrukcji.
2. Nie wymagają pisemnego uzgodnienia sald:
  - 1) należności sporne i właściwe,
  - 2) należności i zobowiązania wobec kontrahentów, w tym osób fizycznych, którzy nie mają obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych,
  - 3) rozrachunków z pracownikami,

- 4) drobnych należności i zobowiązań, w przypadku których koszty uzgodnienia przekraczałyby związane z tym korzyści,
- 5) rozrachunków publiczno - prawnych,
3. Inwentaryzacji w drodze uzgodnienia sald dokonuje dział księgowości.
4. Formy uzgodnienia sald mogą być:
  - 1) pisemne - przy wykorzystaniu:
    - a) formularzy dostępnych w punktach sprzedaży druków akcydensowych,
    - b) formularzy opracowanych przez jednostkę,
    - c) wydruków komputerowych.
  - 2) faxowe - przesyłające specyfikację sald z prośbą potwierdzenia drogą faxową,
  - 3) telefoniczne - dokonując uzgodnienia sald z kontrahentem drogą telefoniczną, sporządzając jednocześnie krótką notatkę z przeprowadzonych uzgodnień.

INWENTARYZACJA W DRODZE WERYFIKACJI SALD

§28

1. Aktywa i pasywa, które nie mogą być zinwentaryzowane w drodze spisu z natury lub uzgodnienia salda podlegają inwentaryzacji w drodze weryfikacji sald.
2. Drogą weryfikacji sald inwentaryzuje się aktywa i pasywa wymienione w §12 instrukcji.
3. Celem inwentaryzacji w drodze weryfikacji sald jest stwierdzenie, że rzeczywiście posiadane dokumenty potwierdzają istnienie określonego salda oraz czy jest ono realne i prawidłowo wycenione.
4. Inwentaryzacji w drodze weryfikacji dokonuje dział księgowości we współpracy z właściwymi służbami jednostki np. służbami technicznymi w zakresie weryfikacji salda inwestycji rozpoczętych, radcą prawnym w zakresie należności spornych.
5. Dział księgowości z przeprowadzonej weryfikacji sald sporządza protokół.
6. Ujawnione w toku weryfikacji sald różnice (nieprawidłowości i rozbieżności) między stanem rzeczywistym a stanem wynikającym z ksiąg rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadł termin inwentaryzacji.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 29

Sprawy nie uregulowane niniejszą instrukcją podlegają unormowaniu w drodze bieżących zarządzeń wewnętrznych kierownika jednostki.

§ 30

Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ

mgr Beata Szczepankowska